

Д/р
14050

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій
(повне найменування інституту/факультету)

кафедра економіки та моделювання ринкових відносин
(повна назва кафедри)

Дипломна робота

бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Доходи місцевих бюджетів: оптимізація, формування та резерви зростання»

«Revenues of local budgets: optimization of the formation and growth reserves»

Виконала: студентка заочної форми навчання
Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»
Нечепуренко Вероніка Павлівна

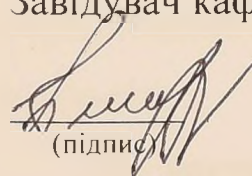
Керівник Лазарева Л. В.

Рецензент к.е.н. доц. Столбуненко Н. М.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 9 від 29 травня 2017 року.

Захищено на засіданні ЕК № ____
протокол № ____ від ____ 2017 р.

Оцінка ____ / ____ / ____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

(підпис) Журавльова Т. О.

Голова ЕК

(підпис) Шлафман Н. Л.

Одеса – 2017

790168

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота містить 60 сторінок, 4 таблиці, 4 рисунка, список літератури з 65 найменувань, 2 додатків.

Предметом дослідження безпосередньо стали доходи бюджету міста Одеси, дослідження базується на системному підході щодо розкриття економічної сутності доходів місцевих бюджетів.

Об'єктом дослідження є сукупність економічних відносин з приводу формування доходів місцевих бюджетів. Метою є комплексний аналіз теоретичних і практичних основ формування доходів місцевих бюджетів, проведення загального аналізу дохідної частини місцевих бюджетів, зокрема, на прикладі формування коштів бюджету міста Одеси.

Завданнями роботи є: на основі аналізу літературних джерел та наукових напрацювань дослідити поняття та сутності доходів місцевих бюджетів України; визначити особливості формування доходів місцевих бюджетів України; проаналізувати склад і структуру дохідної частини бюджету міста Одеси; зробити аналіз власних та закріплених доходів місцевих бюджетів, на прикладі бюджету міста Одеси; проаналізувати шляхи удосконалення формування доходів місцевих бюджетів та запропонувати шляхи зміцнення їх дохідної бази.

За результатами дослідження з'ясовано теоретичні основи формування доходів місцевих бюджетів. Здійснено аналіз доходів місцевого бюджету на прикладі бюджету міста Одеси. Визначено сучасні орієнтири зміцнення та оптимізації дохідної частини місцевих бюджетів.

Одержані результати можуть бути використані ^{для} розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення формування дохідної частини місцевих бюджетів.

Рік виконання дипломної роботи 2015

Рік захисту роботи 2015

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	5
1.1. Поняття та сутність доходів місцевих бюджетів.....	5
1.2. Особливості формування доходів місцевих бюджетів України.....	11
1.3. Методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДОХОДІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ НА ПРИКЛАДІ БЮДЖЕТУ МІСТА ОДЕСИ.....	28
2.1. Аналіз дохідної частини бюджету міста Одеси за 2014 р.....	28
2.2. Аналіз власних та закріплених доходів місцевих бюджетів.....	33
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ ЗМІЦНЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	42
3.3. Шляхи удосконалення формування дохідної частини місцевих бюджетів.....	42
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	54
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку економічних відносин в Україні характеризується посиленням ролі місцевих органів влади в економічному і соціальному розвитку територій. Найвагомим фондом фінансових ресурсів місцевого самоврядування на сьогодні є доходи місцевих бюджетів, котрі являє собою основне джерело задоволення потреб суспільного споживання. Крім того, доходи місцевих бюджетів є найбільшою складовою бюджетної системи держави, вони також займають вагомим місце в перерозподілі валового національного продукту, здійсненні соціального захисту населення, проведенні інвестиційної політики та охороні навколишнього середовища. Місцеві бюджети як основна база фінансового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування являється важливим інструментом впливу на темпи соціально-економічного розвитку суспільства як в цілому так і окремих адміністративно-територіальних одиниць. Практика та способи формування доходів місцевих бюджетів визначають рівень розвитку та стабільність кожного окремого регіону, а отже і всієї економіки держави. Тому тема дипломної роботи є актуальною та має практичне значення. Проблеми розподілу та формування доходів місцевих бюджетів займалися провідні науковці, а саме: Н. І. Власюк, О. О. Сунцова, Ю. В. Пасічник, О. І. Кремень та В. М. Кремень, С. І. Юрій та В. М. Федосова, К. М. Владимиров, Н. Г. Чуйко та О. Ф. Рогальський та інші. Проте, незважаючи на вагомий внесок наявних наукових праць у даному напрямку, питання відносно доходів місцевих бюджетів залишаються недостатньо дослідженими.

Мета дослідження. Метою є комплексний аналіз теоретичних і практичних основ формування доходів місцевих бюджетів, проведення загального аналізу дохідної частини місцевих бюджетів, зокрема, на прикладі формування коштів бюджету міста Одеси, аналіз шляхів удосконалення, формування доходів місцевих бюджетів та шляхів зміцнення їх дохідної бази.

Для досягнення поставленої мети були поставлені такі завдання:

- на основі аналізу літературних джерел та наукових напрацювань дослідити поняття та сутності доходів місцевих бюджетів України;
- визначити особливості формування доходів місцевих бюджетів України;
- проаналізувати склад і структуру дохідної частини бюджету міста Одеси;
- зробити аналіз власних та закріплених доходів місцевих бюджетів, на прикладі бюджету міста Одеси;
- проаналізувати шляхи удосконалення формування доходів місцевих бюджетів та запропонувати шляхи зміцнення їх дохідної бази.

Об'єктом дослідження даної роботи є сукупність економічних відносин з приводу формування доходів місцевих бюджетів.

Предметом дослідження безпосередньо стали доходи бюджету міста Одеси. Дипломне дослідження базується на системному підході щодо розкриття економічної сутності доходів місцевих бюджетів.

Методи дослідження: синтез, аналіз, індуктивний і дедуктивний методи, аналогій і моделювання, абстрагування і конкретизації. Для одержання і реалізації окремих результатів було використано спеціальні методи дослідження: прогнозування, розрахунково-аналітичні, монографічні, методи групування, табличні, графічні, інформаційні, статистичні. Доходи місцевих бюджетів є одним із основних джерел надходження коштів до Державного бюджету та розвитку регіонів, у зв'язку з цим існує потреба у постійному дослідженні та удосконаленні системи формування доходів місцевих бюджетів.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження виявлено, що доходи місцевих бюджетів – це не просто розрахунки доходів, які мобілізуються на відповідній території, а й важлива фінансова категорія, основу якої становить система фінансових відносин, що складається між місцевими та державним бюджетом, а також усередині сукупності місцевих бюджетів.

Проблеми розподілу та формування доходів місцевих бюджетів займалися такі провідні науковці: Н. І. Власюк, О. О. Сунцова, Ю. В. Пасічник, О. І. Кремень та В. М. Кремень, С. І. Юрій та В. М. Федосова, К. М. Владимиров, Н. Г. Чуйко та О. Ф. Рогальський та інші.

Проводячи узагальнення підходів до визначення економічної природи та особливостей доходів місцевих бюджетів, можна стверджувати, що дослідження значення, особливостей та ролі доходів місцевих бюджетів має відбуватися у розрізі двох аспектів. Так, з однієї сторони, доходи місцевих бюджетів виступають активною формою акумуляції певної частини фінансових ресурсів, які знаходяться у розпорядженні місцевих органів самоврядування, тобто стають невід'ємним елементом місцевих фінансів. З іншої, вони є основною складовою загальної бюджетної системи держави, утворюючи систему фінансових відносин, що формується між місцевими та Державними бюджетами, а також у середині місцевих бюджетів.

Провівши аналіз формування дохідної частини місцевих бюджетів України можемо стверджувати, що доходи місцевих бюджетів займають не лише важливе місце у бюджетній системі, але і одне із центральних місць в економічній системі кожної держави, їх роль і значення безпосередньо зумовлені типом економічної системи, обраними цілями та пріоритетами суспільного розвитку.

Практика та способи формування доходів місцевих бюджетів визначають рівень розвитку та стабільність кожного окремого регіону, а отже і всієї економіки держави.

Ефективність реалізації основних завдань та функцій місцевого самоврядування, перш за все, обумовлюється достатністю сформованих доходів місцевого бюджету, до яких зараховуються власні та закріплені доходи. Практика формування доходної частини бюджетів міст обласного значення свідчить про недостатність обсягу власних та закріплених доходів для адекватного фінансування виконання власних та делегованих повноважень органів місцевої влади. А тому додатковим джерелом надходжень є міжбюджетні трансферти.

Проведений аналіз темпів запланованого зростання доходної частини міського бюджету свідчить про те, що доходну частину бюджету міста Одеси (без врахування трансфертів) затверджено на 2014 рік [Додаток Б.2] в обсязі 2 462,9 млн. грн., що на 3,9% більше за фактичне виконання у 2013 році. Тобто загалом темпи запланованого зростання за більшістю джерел доходної частини міського бюджету є помірні, проте рівень виконання планових бюджетних показників за доходами та видатками протягом 2014 року суттєво залежатиме не тільки від динаміки соціально-економічного розвитку міста, але й змін політичної та макроекономічної ситуації по країні в цілому.

Але, в загальному, українська практика свідчить про недостатність доходної бази місцевих бюджетів для забезпечення виконання функцій, доручених місцевому самоврядуванню. Тому проблеми формування доходів місцевих бюджетів залишаються вкрай актуальними. За таких умов серйозним чинником стабілізації економічної ситуації в країні має стати ефективне функціонування місцевих фінансів, спроможне перетворити територіальні громади на суб'єкти, які самостійно, за рахунок власних доходів, спроможні розв'язувати будь-які соціально-економічні проблеми.

По-перше, необхідно чітко розподілити компетенції щодо розв'язання конкретних завдань між центральними органами влади і органами регіонального та місцевого самоврядування, і поступово здійснювати перехід до децентралізації державних фінансів. Так, на державному рівні (за рахунок коштів державного бюджету) повинні фінансуватися лише ті видатки, котрі

пов'язані з забезпеченням загальнодержавних потреб: оборона країни, утримання законодавчої і виконавчої влади, розвиток фундаментальної науки, структурна перебудова економіки. Фінансові ж проблеми місцевого рівня раціонально вирішувати за рахунок коштів відповідних бюджетів.

У зв'язку з цим необхідно розподілити джерела податкових надходжень між центральними і місцевими владами в жорсткій ув'язці з виконуваними ними функціями, що повинно знайти своє відображення у законодавстві про місцеве самоврядування. До місцевих, зокрема, можна було б віднести помайнові податки, податок на землю, податок на промисел, збір за забруднення навколишнього середовища, а можливо – і прибутковий податок з громадян. У всякому випадку за рахунок власних податкових джерел місцеві органи влади повинні фінансувати до 60-80 % своїх потреб.

По-друге, необхідно вдосконалити механізм міжтериторіального фінансового вирівнювання. Практика показала, що такий метод регулювання місцевих бюджетів як вилучення надлишків бюджетних коштів до бюджету вищого рівня та застосування індивідуальних підходів до встановлення нормативів відрахувань від загальнодержавних податків і зборів має багато недоліків: він не тільки негативно впливає на дохідну базу місцевих бюджетів, а й позбавляє місцеві органи влади стимулів до збільшення своїх доходів. Спираючись на зарубіжний досвід, необхідно створити спеціальні бюджетні фонди фінансового вирівнювання територій. А перерозподіл доходів між бюджетами одного рівня доцільно було б здійснювати з урахуванням податкової сили територій та мінімального рівня, до якого повинні вирівнюватись фінансові можливості цих територій. Тому вже сьогодні назріла необхідність визначення обґрунтованого нормативу бюджетної забезпеченості кожної області, району, міста з урахуванням економічного, соціального, природного й екологічного стану відповідних територій. Існування таких показників дасть змогу визначити реальний розмір фінансових ресурсів для задоволення необхідних потреб регіонів, а також значно вдосконалити процедуру бюджетного планування.

Таким чином, вирішення цих та інших проблем стосовно формування і використання місцевих бюджетів в значній мірі визначило б розширення економічної самостійності регіонів країни. Адже те, наскільки вони політично незалежні і фінансово забезпечені, справляє істотний вплив на формування демократичних, ринково орієнтованих систем і підвищує шанси на успіх реформ.

Місцева влада часто постає перед необхідністю робити непростий вибір місцевих податків, цілей, на які будуть спрямовані її видатки, та методів управління і стимулювання процесів економічного розвитку. З цієї причини фінансування і формування бюджету місцевої влади є однією з найважливіших сфер державних фінансів, і тому потребує свого подальшого дослідження та пошуку нових підходів до реформування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Власюк, Н. І. Місцеві фінанси: навчальний посібник / Н. І. Власюк. – К. : Алерта, 2011. – 328 с. – ISBN 978-967-266-674-2.
2. Сунцова, О. О. Місцеві фінанси: навчальний посібник / О. О. Сунцова. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с. ISBN 978-966-364-864-4.
3. Пасічник, Ю. В. Бюджетна система України: навчальний посібник / Ю. В. Пасічник – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 670 с. – ISBN 978-966-346-373-5.
4. Кремень, О. І. Фінанси: навчальний посібник / О. І. Кремень. : Центр учбової літератури, 2012. – 416 с. – ISBN 978-611-01-0348-0.
5. Юрій, С. І. Фінанси [Текст] : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К. : Знання, 2008. – 611 с.
6. Владимиров, К. М. Місцеві фінанси [Текст] : навчальний посібник К. М. Владимиров, Н. І. Чуйко, О. Ф. Рогальський. – Херсон : Олді-плюс; 2007. – 352 с. – ISBN 9766-84747-32-8.
7. Балацький, Є. О. Бюджет міста у системі фінансів території [Текст] : монографія / Є. О. Балацький. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – 203 с. – ISBN 978-966-8958-71-7.
8. Про структуру доходів місцевих бюджетів [Електронний ресурс] : – Режим доступу : http://kursmf.com.ua/mf_5_1.htm. – Назва з екрана.
9. Рева, Т. М. Місцеві фінанси [Текст] : навчальний посібник / Т. М. Рева, К. Ф. Ковальчук, Н. В. Кучкова. – К. : Центр учбової літератури, 2007– 208 с.
10. Про структуру місцевих бюджетів [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://studrada.com.ua/content/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%>. – Назва з екрана.
11. Зайчикова В.В. Місцеві фінанси України та Європейських країн / В. В. Зайчикова. – К.: НДФІ, 2010. – 299 с

12. Кравченко В.І. Місцеві фінанси України / В. І. Кравченко. – К. : Знання, 2009. –487 с.
13. Кириленко О.П. Місцеві бюджети України (Історія, теорія, практика) / О. П. Кириленко. – К. : НІОС, 2009. – 384 с.
14. Європейська хартія місцевого самоврядування : Міжнародний документ від 15 лип. 2008 р. (Хартію ратифіковано Законом №452/97-ВР) // Відом. Верховної Ради України – 2008. – 29 верес. (№ 38). – Ст. 249..
15. Економічна демократія та розвиток місцевого самоврядування в Україні: зб. наук. ст. за ред. Я. А. Жаліла. – К.: Альтерпрес, 2010
- 16.Кравченко В.І. Роль публічних фінансів у забезпеченні економічного зростання в Україні / В.І. Кравченко // Наук. пр. НДФІ. – 2009. – Вип. 10-11. С.4-12.
17. Роменська К. М. Зарубіжний досвід бюджетного регулювання / К. М. Роменська // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії (Економічні науки). – 2010. – № 2. – С. 132–140.
18. ЛісовськаЛ. Фінансове підґрунтямісцевого самоврядування в Україні: стан та перспективирозвитку / Л. Лісовська // Світ фінансів. – 2012. – Вип. 2. –С. 91–97.
19. Лобода Н. О. Податковий кодекс України і оподаткування доходів фізичних осіб: контекстуальний аналіз / Н. О. Лобода // Економічні науки. – 2013. – Вип.10 (1). – С. 113–119.
20. Вовна Н. Наукова парадигма доходів місцевих бюджетів / Н. Вовна // Світ фінансів. – 2007. – Вип. 2 (11). – С. 49–62.
21. Дем'янишин В. Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України : моногр. / В. Г. Дем'янишин. : ТНЕУ, 2008. – 496 с.
22. Буковинський С. До питання модернізації державних і місцевих фінансів / С. Буковинський // Світ фінансів. – 2012. – Вип. 2. – С. 188–193.

23. Луніна І. О. Методологічні засади моніторингу місцевих бюджетів у контексті забезпечення стабільності державних фінансів / І. О. Луніна, Д. М. Серебрянська // Фінанси України. – 2013. – № 7. – С. 33–43.
24. Омелянович Л. О. Нові погляди на бюджетні відносини в Україні / Л. О. Омелянович // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Туган-Барановського. – 2013. – №3. – С. 100–107.
25. Пушак Я. Я. Резерви підвищення забезпеченості дохідної частини місцевих бюджетів / Я. Я. Пушак // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 1 (10). – С. 29–32
26. Сидор І. Власні і закріплені доходи// Вісник ТНЕУ № 3, 2014 р.
27. Закон про державний бюджет на 2015 р. від 28.12.2014 № 80-VIII зі змінами від 02 березня 2015 № 217-VIII.
28. Постанова ВРУ №134 від 03.02.2015 Про відхилення проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення їх окремих положень з питань запобігання і протидії корупції та легалізації (відмиванню) доходів.
29. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI зі змінами від 02 березня 2015 № 212-VIII.
30. Основні соціально - економічні показники міст [Електронний ресурс]/ Асоціація міст та громад України. - Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/page/munitsipalna-statistika>
31. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами від 28 грудня 2014 року N 72-VIII.
32. Журавльова Т.О. Фінанси /Журавльова Т.О., Ганевич Є.М., Здорікова Т.С. – К.: „Освіта України”, 2014. - 612 с.
33. Ватаманюк-Зелінська У. Проблемні аспекти процесів інтеграції та використання програмно-цільового методу бюджетування для програм підтримки та розвитку малого підприємств / У. Ватаманюк-Зелінська, Н. Жмуркевич // Соціально-економічні проблеми і держава. - 2013. - Вип. 1. - С.

34. Криворучко О. В. Особливості використання програмно-цільового методу на рівні місцевих бюджетів / О. В. Криворучко, Д. А. Харитонов, М. І. Цюцюра // Управління розвитком складних систем. - 2010. - Вип. 3. - С. 27-32
35. Криштоф Н. С. Міжбюджетні відносини в системі державного регулювання економіки України на сучасному етапі розвитку / Н. С. Криштоф. // Державне управління: теорія та практика. - 2013. - № 1. - С. 40-36.
36. Литвинчук І. В. Економічна сутність поняття "міжбюджетні відносини" / І. В. Литвинчук, Р. С. Михалюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. - 2013. - № 2. - С. 267
37. Музика-Стефанчук О. А. Сучасні міжбюджетні відносини та федералізм / О. А. Музика-Стефанчук // Університетські наукові записки. - 2011. - № 1. - С. 255-259.
38. Попов С. А. Прийняття програмно-цільового рішення щодо впровадження державно-управлінських нововведень: методологічний аспект / С. А. Попов // Ефективність державного управління. - 2012. - Вип. 32. - С. 173-182
39. Порошенко підписав закон про реформу міжбюджетних відносин : [Електроний ресурс]. - Режим доступу: http://espreso.tv/news/2014/12/31/poroshenko_pidpysav_zakon_pro_reformu_miz_hbyudzhetnykh_vidnosyn
40. Реформа міжбюджетних відносин дозволить збільшити доходи місцевих бюджетів http://www.kmu.gov.ua/control/ru/publish/article?art_id=247843254&cat_id=244277212 в у кілька разів : [Електроний ресурс]. - Режим доступу:
41. Розділ "Реформа міжбюджетних відносин" [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Міністерства фінансів України. - Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?>
42. Рябушка Л. Б. Механізм міжбюджетних відносин: проблеми та перспективи розвитку / Л. Б. Рябушка // Вісник Одеського національного університету. Економіка. - 2013. - Т. 18, Вип. 2(1). - С. 126-123

43. Фещенко Л.В. Вдосконалення бюджетного планування і прогнозування / Л.В. Фещенко // Вісник економіки транспорту і промисловості, 2011, № 34. – С. 154-157.
44. Юрчишин В. В. Реформ нет, но экономика саморазвивается [Электронный ресурс] / В. В. Юрчишин // Контракты. – 2011. – 17 трав. – Режим доступу : <http://kontrakty.ua/article/3223>
45. Щвецов А.Н. Сучасні умови реформування міжбюджетних відносин / А.Н Щвецов // Держава та регіони Серія: Державне управління - 2010. - №2. - С. 91-98.
46. Огонь Ц.Г. Доходи місцевих бюджетів та напрями їх реструктуризації // Фінанси України – 2006р. - №1 – С.18-27
47. Павлюк К.В. Формування доходів місцевих бюджетів // Фінанси України – 2006р. - №4 – С.22-28
48. Коляда Т.А. Бюджетна стратегія, як інструмент подолання структурних дисбалансів дохідної частини бюджету України. / Т.А. Коляда // Фінанси України. – 2014. - № 5. С. 61-73.
49. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28.12.2014 № 79-VIII.
50. Європейська Хартія місцевого самоврядування. Ратифікована Верховною Радою України 15 липня 1997 року.
51. Василик О.Д. Бюджетна система України : підручник / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – 544 с
52. Аналіз виконання бюджету за 2010 рік [Текст]: Бюджетний моніторинг / Щербина І.Ф., Рудик А.Ю., Зубенко В.В. та ін./ ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. - К.: 2011. - 142 с.
53. Аналіз виконання бюджету за 2011 рік [Текст]: Бюджетний моніторинг / Щербина І.Ф., Рудик А.Ю., Зубенко В.В., Самчинська І.В. та ін./ ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. - К.: 2011. - 96 с.
54. Бюджет та економіка. Основні тенденції 2009 року [Текст] / Щербина І.Ф., Рудик А.Ю., Зубенко В.В., Самчинська І.В./ ІБСЕД, Проект «Зміцнення

місцевої фінансової ініціативи», USAID. - К.: ДГВПП «Зовнішторгвидав України», 2010. - 12 с.

55. Бюджет та економіка. Основні тенденції 2010 року [Текст] / Щербина І.Ф., Рудик А.Ю., Зубенко В.В., Самчинська І.В./ ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. - К.: ДГВПП «Зовнішторгвидав України», 2010. - 12 с.

56. Інноваційні практики: фінансовий менеджмент на місцевому рівні. Випуск №3 [Текст] / Щербина І.Ф., Зубенко В.В., Панченко О.В., Корнієнко А.І. та ін. / ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. - К.: ДГВПП «Зовнішторгвидав України», 2011. - 52 с. Попова С.П. Удосконалення наповнення місцевих бюджетів / С.П. Попова // Економічні науки. Збірник наукових праць. Кіровоградський національний технічний університет. Випуск 17. - Кіровоград, 2010. - 167 с.

57. Ярошевич Н.Б., Липа О.Я. Шляхи збільшення доходної бази місцевих бюджетів України / Н.Б. Ярошевич // Науковий вісник Національний лісотехнічний університет України: Збірник науково-технічних праць. Вип. 20.10. - Львів: РВВ НЛТУ України. - 2010. - с. 278-282.

58. Корнієнко Т.Н. Місцеві податки і збори у світлі Податкового кодексу України: нові завдання, нові проблеми [Текст] / Т.Н. Корнієнко // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. - 2012. - №1. - с. 127-130.

59. Лисяк Л.В., Дулік Т.О. Структура бюджетної системи України в контексті оновленого Бюджетного кодексу [Текст] / Л.В. Лисяк, Т.О. Дулік // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. - 2010. - №2. - с. 125-131.

60. Крук О.М. Аналіз фінансової стійкості місцевого бюджету [Текст] / О.М. Крук // Вісник Донецького університету економіки та права. - №2. - 2011. - С. 193-197.

61. Міроненко Т.В., Росонець Ю.О. Роль місцевих бюджетів у забезпеченні фінансової безпеки держави [Електронний ресурс]/ Т.В.Міроненко, Ю.О.

62. Бондаренко А.І. Вплив держави на формування місцевих бюджетів у країнах Європи [Електронний ресурс]/ А.І. Бондаренко - Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2010-4/doc/2/13.pdf>
63. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 02.12.2010 №2755-V зі змінами та доповненнями. - Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>
64. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 08.07.2010 №2456-VI зі змінами та доповненнями. - Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>
65. Про бюджетну класифікацію [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 №11 зі змінами та доповненнями. - Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>